

5. Shaposhnikova, O., Filina, N. (2013). Vzayemozv'yazok rozrahunkiv i zobov'yazan v obliku. *Evropejskaya nauka XXI veka – 21st Century European Science*. URL: http://www.rusnauka.com/14_ENXXI_2013/Economics/7_137329.doc.htm [In Ukrainian].

Подрез-Ряполова Ирина Валеріївна
*науковий співробітник НДІ правового забезпечення
інноваційного розвитку НАПрН України
ORCID: 0000-0002-8802-1441*

ДО ПИТАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ В СФЕРІ ФОРМУВАННЯ РЕГІОНАЛЬНОЇ ІННОВАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ

Розглянуті окремі питання реалізації економічної політики держави в сфері формування регіональної інноваційної системи. Визначено, що реалізація ефективної економічної політики держави потребує визначення відповідних напрямів в сфері регіонального інноваційного розвитку. Виявлено, що основним пріоритетним вектором реалізації економічної політики держави щодо формування регіональної інноваційної системи повинен бути вектор стимулювання інноваційного розвитку регіонів й вдосконалення відповідних правових та економічних механізмів.

Ключові слова: економічна політика, регіональна інноваційна система, економіка регіонів, потенціал регіонального розвитку.

Podrez-Ryapolova Irina
*Researcher of Scientific and Research Institute of Providing Legal
Framework for the Innovate Development of NAL S of Ukraine
ORCID: 0000-0002-8802-1441*

AREAS OF IMPLEMENTATION OF THE STATE'S ECONOMIC POLICY AIMED TO FORM THE REGIONAL INNOVATION SYSTEM

Some issues of realization of the economic policy of the state in the sphere of formation of regional innovation system are considered. It is determined that the implementation of the effective economic policy of the state requires the definition of appropriate directions in the field of regional innovation development. It is revealed that the main priority vector of realization of the economic policy of the state regarding the formation of the regional innovation system should be the vector of stimulating the innovative development of the regions, improvement of the relevant legal and economic mechanisms.

Keywords: economic policy, regional innovation system, regional economy, regional development potential.

Реалізація ефективної економічної політики держави в сучасних умовах потребує визначення відповідних напрямів щодо формування регіональної інноваційної системи. Такі напрями повинні охоплювати пріоритети розвитку регіонів та основні шляхи розв'язання проблем інноваційного розвитку регіональної економічної системи. Крім того, реалізація економічної політики потребує створення ефективних форм підтримки внутрішньої регіональної та міжрегіональної збалансованості соціально-економічного розвитку.

Слід погодитись, що економічна політика держави може бути визначена як форма реалізації державою власної суверенної економічної влади та відповідних функцій, що організаційно інституціалізована як особливий тип та процес діяльності, який за своїм механізмом складається з формування та здійснення офіційно затвердженого алгоритму застосування правових засобів державного впливу на зміст, структуру та динаміку внутрішньо- та зовнішньоекономічних відносин, на макроекономічні властивості ринкової рівноваги, шляхом відповідної корекції змісту правового господарського порядку, з метою досягнення програмно визначених кількісних та якісних властивостей функціонування національної економічної системи, забезпечення економічного народовладдя та суверенітету України [1, с. 217].

На законодавчому рівні регламентовані форми реалізації державою економічної політики та її основні напрями. Так, основними напрями економічної політики, що визначаються державою згідно з нормами ст. 10 Господарського кодексу України є:

- структурно-галузева політика, складовими якої є промислова, аграрна, будівельна та інші сфери економічної політики, щодо яких держава здійснює відносно самостійний комплекс заходів стимулюючого впливу;

- інвестиційна політика, спрямована на створення необхідних умов для залучення і концентрації коштів на потреби розширеного відтворення основних засобів виробництва, переважно у галузях, розвиток яких визначено як пріоритети структурно-галузевої політики;

- амортизаційна політика, спрямована на створення найбільш сприятливих та рівноцінних умов забезпечення процесу простого відтворення основних виробничих і невиробничих фондів;

- політика інституційних перетворень, спрямована на формування раціональної багатокладної економічної системи шляхом трансформування відносин власності, здійснення роздержавлення економіки тощо;

- цінова політика, основою метою якої є забезпечення еквівалентності в процесі реалізації національного продукту та стабільності ціноутворення;

- антимонопольно-конкурентна політика, основою спрямованістю якої є створення оптимального конкурентного середовища діяльності суб'єктів господарювання, забезпечення їх взаємодії на умовах недопущення проявів дискримінації;

- бюджетна політика, спрямована на оптимізацію та раціоналізацію формування доходів і використання державних фінансових ресурсів, підвищення ефективності державних інвестицій у економіку, узгодження загальнодержавних і місцевих інтересів у сфері міжбюджетних відносин, регулювання державного боргу та забезпечення соціальної справедливості при перерозподілі національного доходу;

- податкова політика, спрямована на забезпечення економічно обґрунтованого податкового навантаження на суб'єктів господарювання та громадян при оподаткуванні їх доходів;

- грошово-кредитна політика, спрямована на забезпечення стабільності та ефективності грошової та банківської систем;

- валютна політика, яка має спрямованість на встановлення і підтримання паритетного курсу національної валюти щодо іноземних

валют, стимулювання зростання державних валютних резервів та їх ефективного використання;

- зовнішньоекономічна політика, спрямована на забезпечення належного рівню регулювання державою відносин між суб'єктами господарювання та іноземними суб'єктами господарювання.

Відповідно ст. 9 Господарського Кодексу України у сфері господарювання держава здійснює довгострокову (стратегічну) і поточну (тактичну) економічну і соціальну політику, спрямовану на реалізацію та оптимальне узгодження інтересів суб'єктів господарювання і споживачів, різних суспільних верств і населення в цілому. При цьому, *правове закріплення економічної політики здійснюється шляхом визначення засад зовнішньої і внутрішньої політики (яка охоплює сфери розвитку місцевого самоврядування та стимулювання розвитку регіонів)*, у прогнозах і програмах економічного і соціального розвитку України та окремих її регіонів, програмах діяльності Кабінету Міністрів України, цільових програмах економічного, науково-технічного і соціального розвитку, а також відповідних законодавчих актах [2].

Доцільно виділити основні засади внутрішньої політики у сфері стимулювання розвитку регіонів, якими є: гармонізація загальнодержавних, регіональних та місцевих інтересів; створення умов для розвитку економічної самостійності регіонів; розроблення та впровадження проєктів міжрегіональних економічних зв'язків і транскордонного співробітництва, спрямованих на підвищення конкурентоспроможності регіонів як основи їх динамічного розвитку; зміцнення економічної інтеграції регіонів з використанням переваг територіального поділу і кооперації праці; створення ефективних механізмів забезпечення активної участі територіальних громад та органів місцевого самоврядування у формуванні та реалізації державної регіональної політики; досягнення високої функціональної спроможності кадрового потенціалу регіонів, передусім шляхом створення системи і технологій залучення інвестицій для підготовки високопрофесійних управлінських кадрів [3].

Таким чином, з урахуванням вищевказаних засад внутрішньої політики у сфері стимулювання розвитку регіонів та існуючих тен-

денцій інноваційного розвитку регіонів, можливо визначити такі напрями реалізації економічної політики в сфері формування регіональної інноваційної системи, як:

1. Моніторинг внутрішнього економічного та інноваційного потенціалу, розроблення відповідних механізмів його ефективного використання, визначення на інноваційній основі шляхів структурної перебудови економіки регіонів з урахуванням особливостей їх потенціалу (об'єктивних потреб регіонів, належної оцінки регіональних умов і можливостей окремих районів).

2. Створення ефективних механізмів стимулювання інноваційної діяльності та комерціалізації результатів інноваційної діяльності в регіонах, в тому числі вдосконалення системи фінансування інноваційної діяльності регіонів та оновлення системи залучення інвестицій до економічного розвитку регіонів. Модернізація системи стимулювання створення інфраструктури інноваційного розвитку регіонів, зокрема розвиток малого інноваційного бізнесу.

3. Вдосконалення взаємодії центральної і регіональної влади, створення дієвого механізму рівноправної участі промисловості, бізнесу та науки в реалізації регіональної економічної політики.

В рамках визначених напрямів необхідна реалізація відповідних заходів щодо розробки та упровадження нормативно-правових актів та національних і регіональних програм економічного розвитку та комплексу заходів стимулюючого впливу відносно підвищення конкурентоспроможності регіонів. При цьому, побудова державної регіональної економічної політики повинна здійснюватися з урахуванням диспропорції галузевої структури більшості регіональних господарських комплексів, низького рівню економічної ефективності, наявності диференціації між регіонами в рівнях соціально-економічного розвитку та певних особливостей щодо розбудови регіональної інноваційної системи та відповідної інфраструктури.

Таким чином, основним пріоритетним вектором реалізації економічної політики держави щодо формування регіональної інноваційної системи повинен бути вектор стимулювання інноваційного розвитку регіонів, вдосконалення відповідних правових та економічних механізмів, а також підвищення ролі та відповідальності місцевих

органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування за реалізацію покладених на них повноважень та вирішення поточних і перспективних завдань.

ЛІТЕРАТУРА

1. Задохайло Д. В. Економічна політика держави в системі правового і законодавчого забезпечення. С. 214–221. URL: http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/6432/1/Zaduxaylo_214.pdf.
2. Господарський кодекс України : Закон України від 16.01.2003 № 436-IV (в редакції від 13.02.2020 р.) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
3. Про засади внутрішньої і зовнішньої політики : Закон України від 01.07.2010 р. № 2411-VI (в редакції від 08.07.2018 р.) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2411-17>.

REFERENCES

1. Zadykhailo, D. V. Ekonomichna polityka derzhavy v systemi pravovoho i zakonodavchoho zabezpechennia, 214–221. URL: http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/6432/1/Zaduxaylo_214.pdf [In Ukrainian].
2. Hospodarskyi kodeks Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 16.01.2003 № 436-IV (v redaktsii vid 13.02.2020 r.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15> [In Ukrainian].
3. Pro zasady vnutrishnoi i zovnishnoi polityky: Zakon Ukrainy vid 01.07.2010 r. № 2411-VI (v redaktsii vid 08.07.2018 r.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2411-17> [In Ukrainian].

Попко Вадим Вікторович

кандидат юридичних наук, доцент кафедри порівняльного і європейського права Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка

**ТРАНСНАЦІОНАЛЬНЕ КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО:
ДОСЯГНЕННЯ У ФОРМУВАННІ СИСТЕМИ**